

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt VII. Frustrà obtendi à sectariis quasi iustam sæuiendi causam, quòd se Catholici accommodare nolle dicantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

CAPVT VII.

*Frustrà obtendi à sectariis quasi iustam sæuendi causam,
quòd se Catholici accommodare nolle dicantur.*

AT propterea, inquit, erumpitur in sæuitiam aliquando, quòd Ecclesiastici attemperare se ad infirmitatem nostram & mores nolunt. Hoc & Gentiles pallium in Christianos odium tegere, suamque sæuitiam esse iustam persuadere conabantur. Hoc tamen iste pallium vsurpare non dubitat: afferitque non aliam ob causam pulsos Hollandia & Zelandia homines Ecclesiasticos, quàm quia se accommodare noluerint. Sed si visa est ea satis iusta causa pellendi, num etiam strangulandi? num & cruciatibus varijs excarnificandi? num aut demergendi, aut afficiendi modestissimos etiam homines omni genere contumeliarum? Errant enim si passionibus & ludibria sanctorum terramarique suscepta putent ignorari, tamen si plenius eadem aliquando patefieri posse speremus. At magis etià (inquit) sæuendum fuit in nonnullos, quòd Hispanicorum consiliorum participes, occultis conatibus patrie perniciem molirentur. Hoc enim (ne quid fingere ipse videar) & isto in libro ad accusationem trahitur sacerdotum, & cleri Hollandici. O quàm facile est ut causam cædas, baculum reperire! nam & olim eiusmodi causæ prætextu ab Theodora Augusta, Eutylichiana pestis corrupta, pulsus in exilium est beatus Papa Siluestrius; quia nimirum deprehensæ fingerentur eius literæ, quibus Romam Gothos, quos & ipse, clerusque totus infestos patiebatur aduocasset. In Aphrica verò sæuientibus Vandalis, quid non perpeffi crebrò sunt Catholici homines ab Arianis propter odium Romanorum, quibus fauere, & quibuscumque agere subinde literarum occulto commercio dicebantur? In istiusmodi comminiscendis concinnandisque calumnijs,

vsque aded semper hæretici valuerunt, atque etiam-
 num valent; vt & hîc vulpes non iniuria metuat, ne
 caudam non habere probetur, quo possit cum simia,
 leonina lege profligari. Nam & huius apologi lepidam
 commemorationem interserit, nec aduerit quàm is
 iure posset in similis farinae homines retorqueri. Cùm
 enim Ecclesiasticum ordinē cane & angue peius ode-
 rint, hunc maximè cupiunt ex omnibus terrarum an-
 gulis esse dissipatum. In hoc ordine perspiciunt Do-
 minici ouilis esse pastores, qui nisi sublatis sint, liberam
 sibi non esse sentiunt mactandi perdendique faculta-
 tem. Molesti in eo sunt latratus canum, quibus contra
 luporum rabiē ouina simplicitas defensas ut: ideoque,
 hos vt saltem abigant, in id omnibus consiliorum suo-
 rum curis incumbunt. Quod si quorundam huius or-
 dinis hominum lætari societate & coniunctione vi-
 deantur, id callidè & temporariæ dissimulationis que-
 dam facit industria, quo minùs vlli ab eorum familia-
 ri consuetudine abhorreant, quam nō refugisse quos-
 dam etiam pastores aduertant. Ergo vel odium suum
 fictæ amicitia laruis diligenter operiunt, quo suas par-
 tes reddant cōiunctione firmiores; vel, quod dissimu-
 lare non possunt, hoc, quolibet æquitatis quæsito colo-
 re, iustum conantur efficere. Quis enim non protinus
 hominem seditiosum oderit? quis Reipublicæ feren-
 dum putet esse proditorem? Sub his ergo criminatio-
 nibus quasi plausibiliter aut exploduntur, aut in vin-
 cula conieciuntur, aut etiam trucidantur, quos intem-
 pestiuum adhuc fuisset sacerdotij nomine disturbare.
 Sic olim Iulianus apostata cùm ritū paganorum mo-
 dis omnibus constituere conaretur, atque id tamen ef-
 fici vi adhibita non posse videret, Ecclesiarum præsu-
 les & clericos; seditionum, aliorumque scelerum præ-
 textu submouit è ciuitatibus; id agens reuera, quam
 cunque speciem obtenderet, vt illorum absentia pau-
 latim

*Tripartista
 hist. lib. 6.
 cap. 27.*

suplv

atim Ecclesia solueretur : & nec sacrorum ministri,
 nec qui docerent vlli existerent, istoque modo tempo-
 rum lapsu propriae religionis obliuionem Christiani
 paterentur. Nec verò sum ignarus, interesse plurimum
 quid publicis vel ciuitatum, vel eorum qui praesunt,
 decretis fiat, quid ve priuata rabie vel dolo nonnullo-
 rum. Sed neque illud etiam nescio, haud multum in-
 teresse, siue fieri quid iubeas, siue committi sinas, cum
 possis & debeas impedire. Si autem impediri vis &
 rabies multorum non potuit, etiam si saepe quid fieret
 non lateret; infeliciores profectò omni miseria domina-
 tus, talium vel subditorum, vel seruorum, aut sociorù
 operam necessariam arbitrari. Sed quid si etiam illi fi-
 delissimi putentur, qui maximè Ecclesiam oderunt?
 qui vel ad struendas calumnias ingeniosissimi, vel ad
 torquenda in bonos conuictorum iacula promptissi-
 mi reperiuntur? Num inter hos Ecclesiastici consti-
 tuti, propterea videbuntur accusandi, quòd sese accò-
 modare, aut condescendere, aut conuiuere nequibùt?
 & quam obsecro requirunt ad sua vel dogmata, vel
 mores attemperationem? Si enim hoc exigunt, vt ipsi
 in quibusdam articulis tradita nobis doctrinae ceda-
 mus, & vel detrahamus quippià, quo se offendi que-
 rantur, vel adhibito quasi temperamento ad eorum
 arbitrium molliamus, vel non eis saltem errorem co-
 arguendo repugnemus: rem poscunt & à natura veri-
 tatis abhorrentem, quæ nihil inimico sibi errori con-
 cedi patitur, & maiorum exemplis vehementer im-
 probatam. Non enim obscurum est, quàm sibi nec
 vnicà illam consubstantialitatis vocè eripi sustinue-
 rint, vt Patri Filius non còsubstantialis, sed similis dū-
 taxat esse diceretur: & qui id spe pacis atque concor-
 diae permiserint, velut in Ariminensi factum Synodo
 legitur, non incertum est quantum improuida sim-
 plicitate sua, hæreticorum auxerint animos, vt se vi-

cisse iure quodam suo gloriarentur. Ea enim est hæreticorum crebris experimentis cognita versutię improbitas, vt ijs si vel ad latum vnguem cesseris in verificatione, insolescant ampliùs, iactent que perfidię dextras; & eo ipso premant infestius, quo pacatiores futuri credebantur. Magnus proinde ille Basilius cum à præfecto monitus esset vt pateret tempori, neque tot Christiani orbis Ecclesias propter dogmatum subtilitatem diutius exagitari pateretur; respondit, eos qui diuinis sint eloquijs innutriti, corrumpi de diuinis dogmatibus ne vnam quidem syllabam sinere; sed quasi citius mortis species amplecti. Denique viderint qui sic obsecudari sibi volūt, quęadmodū parere tum queat Episcopus Apostolo præcipienti: Prædica verbū, in sta oportunè, importunè; argue, obsecra, increpa, in omni patientia & doctrina. Et rursum: Oportet Episcopum amplecti eum qui secundū doctrinam est, fidelem sermonem, vt potens sit exhortari in doctrina sana, & eos qui cōtradidunt, arguere. Alibi quoque admonet, vt cum modestia corripiantur ij qui resistunt veritati. Quod verò ad facta pertinet, moresq; hæreticorum proprios, num id postulant, vt si res sacras plenis buccis irrideant, nos corrideamus? Si templa, si sacra prophanent, si diuorum imagines detrahant, abijciant, conculcent, nos ea facta cōprobemus? Si Ecclesiastica ieiunia auido carniū esu, si festa seruilibus operibus violent, nos hisce pro nihilo putatis, criminis societate maculemur? Si postremò corrumpere adnitatur hæreseos veneno simpliciores; nos fratrum nostrorum animas perdi mussitantes patiamur? Cur requirūt accommodationem, quam nō nesciunt literis Apostolicis prohiberi? Nolite (inquit Paulus) communicare infructuosis operibus tenebrarum, magis autem redarguite. Et: Nolite iugum ducere cū infidelibus. Quæ enim participatio iustitię cum iniquitate?

*Tripartita
hist. lib. 7.
cap. 36.*

2. Timoth. 4.

Tit. 1.

Rom. ult.

2. Cor. 6.

ate? aut quæ societas luci cum tenebris? quæ autem
 concordia Christo cū Belial? aut quæ pars fidei cum
 infideli? Et alio in loco: Denunciamus (inquit) vobis, *2. Theff. 3.*
 fratres, vt subtrahatis vos ab omni fratre ambulante
 inordinatè, & non secundum traditionem quam ac-
 ceperunt à nobis. Et rursus: Rogo vos, fratres, dili- *Rom. 16.*
 genter obseruetis eos qui dissensiones & offendicula,
 præter doctrinam quam didicistis, faciunt, & decli-
 nate ab illis. Tota ergo quæstio hæc est; rectène, an ve-
 rò inordinatè ambulent ij, qui sua placita, nõ Ecclesiæ
 Catholicæ instituta, sequuntur: qui non quod traditū
 est tenent, sed quod quisque fuerit pro sua libidine vel
 opinione commentus. Quod si prauè ambulant, nos
 declinare iubemur: si verò nos ambulamus inordina-
 tè, ipsi nos vitare tenentur: sin neque ipsi nos, neque
 nos illos vitare tenemur; aut igitur Apostolica præce-
 pta delenda sunt; aut, quod fieri non potest, vtrique
 ambulamus iuxta Euangelij, veræque fidei normam;
 qui tamen pugnantès ad eò fidei doctrinæque vias
 viuendo sequimur.

CAPVT VIII.

*Ad libertatem religionis malè prætendi problematicam
 opinandi licentiam.*

AT T A M E N non desunt qui has res, propter
 quas dissidiis istis collidimur, opinionum esse,
 non fidei res arbitrentur; neque admodum interesse,
 siue hoc, siue illud teneatur, de quo, tanquam de quo-
 dam problemate, vtrâque in partem disseratur. Ideoq;
 certis quibusdam, atque illis primis, quæ Symbolo
 Apostolorum expressa sunt, religionis capitibus, ex
 vtraque parte conseruatis, de reliquis, salua familiari,
 quotidianaque & Christiana amicitia, vltro citroque *Lib. 5. Eccles.
 hist. cap. 13.*
 disputari oportere contendunt. Sicut olim Apelles